

Сыаната
2 харчы.

Партия уонна правительството үлэ диксиппикиннэтин боёрго-түүгэ бэлэтээбит дыһалларыг олоххо киллэрингэ партийнай, советскай, хаһаайыстыбаннай актив түмэ тардыллыахтаах, общественность бүтүүнэ активнайдык кыттыахтаах, советскай сокуоннар сэрэтэр уонна күһэйэр күөстэрэ толору туһаныллыахтаахтар.

И. Слепцов

Сокольников Екатерина Михайловна (Бах. ы отделениета) — 50 борооскуну тыһынаах истан хас биридидарын 27 кг төлөһүппүтүн

Коллектив сыйлашты
айдарыгар 188,8 тын. солк.
бүтүткүсүнү онорол
сорууларын 20,7 тын. солк.
ууларда. Ойнууга үт
туу оюнулар 77,9 тон
нара. 1988-жыл.

КЫҢЫЛ ХААЛТЫС

КИМ ДА УМУЛЛУБАТЫН, ТУОХ ДА УМУЛЛУБАТЫН!

Ада көлүөнө үтүө үгөстөрүгөр үөрөтүн, кичилер далаабыт дымалаларын салбаабын—эдер көлүөнө рөлүкө дүүлүхүүтүн, уоттаах баратын бэйэ эти. Ой ийин пионерская Мариска пионерия албан кылаасын суолун. Ада дойду Улуу саринтин летоги, үгөстөр операциялар баалар.

Оройуон пионердара билигин бейбелерин дружкаларын историятын үөрөтүнүгү үлөтүнүлөр. Кичилер бу салаага үлөтүнүгүтө элбөх. Быстах, кылаахка, бийыл Чурапчы оройуонугар пионерская лаабыр абыллыгыта 35 сылын туолар. Бу туунан билингитэ ханьын да докумуон бузулда илик, Оройуон бастакы пионерская баһаатайдарын, пионердарын, артековецтарын, оройуон пионердара ала олозу туругудууга. Ада дойду Улуу саринтин кичилерге тыл үлөтүнүгү кыттыларын, бастакы пионерская елеттар, о. д. а. туатарынан архив докумуоннара, актымылар, о. д. а. матырыяалдар коммулюктаахтар. Билингити туругуна ордук сипинилэктик Хатылы, Кытаанах, Чакыр оркуола, ларын пионердара үлөтүн ийэлэр. Холбур, Хатылы пионердара бийр дойдубаахтар, педагогический үлө ветерана, 1924 сыллаахка Саха еиритер бастаан Якутский куоракка тэриллит пионерская этэрэттертэн бийрдестерин пионери Н. В. Барфенин актымытын суруйдулар. Кытаанах орто оркуолатыгар «Пионерская кутаа тула» кичилер этэрэт бастакы пионерская баһаатайдары кытта көрсүхүүлэри тэрийдэ. Чакыр пионердара бийр дойдубаахтар, гражданакай сарин активнай кыттылаахка, коммунист-суруйааччы С. С. Яковлев—Эрилик Эристин литературнай музейин шефтер, саринге элбүт буюуттар нааматынныктарын көрөллөр-харайаллар. Ол эрээри сорох дружкаларга, чуолаан, Болтоно адыс кылаастаах, Чурапчы уонна Сылган орто оркуодаларыгар, бу үлө бытаанык сыгарыйар.

Саха еиритер пионерская тэрилтэ үгөкэбита 60 ыла туолуутун чыһагыр Хатылытаары Комсомол албан аатын музейыгар пионерская албан аат саата абыллара былааннаар. Ойно хас бийрдин пионерская дружина, хас бийрдин пионер бейетин тус кылаатын киллэрэрэ эрэйиллэр. Операция бастакы түмүктөрүн көрүү 1984 сыл төхөунигута буютар пионерская активистар оройуоннаады конференцияларыгар ытыллыабы.

Советская норуот бүтүтүнэ фашистская Германия кылайы 40 сыла туолуутун өрөгөйдоохтук бейетингө бөлөмнөтөр. Оройуонга маныаха амал, тах калым былаан ылыллыгыта. Ада дойду Улуу сарингигер Чурапчы оройуонуттан 2 тын, тахса кылаа фронтка барбыта. Кичилертэн агардарын кылай, эттара төрөбүт дойдубаахтар тынныах эргиллелиттэр. Эдер лениннегтер сорукутарынан оройуон, кутуттан Ийэ дойду көмүскэлгегер кыттыбыт бийр таабын буюйун аата сүппэгитер кыһанын, кичилер эттарын үйөтүнн, кыргыһы хонуутугар охтубут буюуттар нааматынныктарын, сарин ветеранна тын шефтерин, о. д. а. буюуохтаахтар. Күн, дымал, уоттаах сылларын түгөстөрүтөн тылбыт дьонор ахсааннара улам абылаан ийэр. Оттон үлө төтүнэ бытаан, далааһына кыараас.

1984 сыл кулун тутарга «Кылайыга — салют!» дьон дениттэах пионерская фестивал ытыллыабы. Ойно бары пионерская дружиналар кичэллээх, кык бөлөмнөтөн саламай активнай кыттыларын ытыахтаахтар.

Эдер ленинец, бүгүтүгү уонна кэлэр көлүөнэлэр туатарыгар бейбелерин харыстаммакка охсусунт. үлөтөбүт дьонор ааттара, өтөрбүт дымалалара умнуллуо суохтаабын бигетик ойдоо.

Ким да умнуллубатын, туох да умнуллубатын!

АКТИВНАЙДЫК КЫТЫННЫБЫТ

Сотурутаадыта оркуолабытыгар фашистская Германияны кылайы 40 сылыгар амаллаах коммунистическая субуотунуук буолла. Ойно Советская Союз Геройа Олег Кошевой аатынан дружина пионердара бука бары активнай-

дык кытынныбыт. Общественная сүбүтүгө эбии абыллыгы советской кылаабыты, оркуолабытын ити-тинга үлөтөбүт.

Костя ЭВЕРСТОВ.

Хайахсыт.

Оройуон, республика аатырбыт сыгыһыта, Социалистическая Улэ Геройа Р. И. Кометантшиов—Амма орто оркуолатын үөрэнээччилеригер мэлдьи күүтүүдээх мэлдьи. Бу 87 сылаах ытык кыргыһаас өлөрбүт олохун, күүтүннээх үлөтин туһунан өбөлөр көрөхсөн истааллар, кичи курдук төрөбүт дойдубаахтар туһалаах дьон буюларга дьулуһаллар. Сипиомка: Роман Иппокентьевич Зои Комедемьянская аатынан пионерская дружина активнай кытта көрсүһүүтүн бийр түгэнэ. Туруллар

(калгастан): Дуия Дьячковская—VI кылаас старостата, дружина үөрөхкэ сектара, Лена Куличкина—Зина Портнова аатынан пионерская этэрэт советын председатели, Коля Кожуров—Валя Котик аатынан пионерская этэрэт советын председатели, Илья Петров—дружина тимуровская үлөс сектара, Вера Артемьева—дружина советын председатели солбуйааччы уонна Саргы Егорова—үөрөх туйгура, Симса Сергеев аатынан эвено аапысолойа. П. Оконешников фотота.

„ААЛАЙ БААРЫСТАР“ ЛААБЫРГА

Субу аасыт сайын 25-ниэ буолан «Аалай баарыстар» дьон ромытичнай ааттаах үлэ, сыгыһа лаабыртыгар сыныкыймыллыт. Лаабыртыгар Амма өрүс көрө кытылыгар Хайыраас дьон сыгыһыкка бааламмыта. Лаабыр тылииннэринин кичилер атлетикатан умсугуулар дьарыстанааччылар сүүмүрдэммиттэ. Кичилер ортолоругар Толя Александров, Тоня Профимова, Дима Сивцев, Вера Макарова курдук оркуола чыһыи үтүстүк сипиинилээхтик көмүсэбүт спортсменнар бааллар.

Бийиги 18 буолан интернат-оркуола VIII аа сылааһыгар үөрэнэбит, 2 эо ох саанан ытык, ытылар бөры көнүх туугу секцияларыгар дьарыктаннабыт.

Кылаасын командирьнан Христофоров Павел талбыппыт. Оркуола ийиннэ ытыллар бары дьаһалларга активнайдык кыттарга кыһаныбыт. Ордук сипиини

көрдөрүүдээх үлөтин ийин Бочуотунай грамотанан наараадалаабытара.

Сыныаланымт төһө кылааларынан интернационал, туһалаах буюларыгар болоромобутун уурбуппүт. Агитбригада тэриинэ сайылык, хоһуна үлөиттэригэр анал программалаах сылдыбыппыт. Вальс, естурдуба, поэзия бийрчэрдэрин. «Аалай уонна бийиги» уруһу, үгкүү конкурстарын тэрийбиппүт. Өрүск кичирэ Нелтун бьраһыһыһыһы алаарылыбыт, 3 төгүлдөн туристическая походуна та.

КЫЛААНЫМ ОЛОБУТТАН

лээхтик үлэс уонна комсомолга амаллаах надылэлэртэ кыттыбыппыт. Бу күнүгэ П. А. Ойуунускай аналлаах декада ытылла туруар. Улэ ветерана М. И. Дьячковскаяны кытта көрөхсөбүлээх көрсүһүү буюлбута. Мария Ива-

хыага сылдыбытыт баарылытыгар умнуллубат үтүө өйдөбүллэри хаалларбыт.

Билээн туруар, спордуулар дьарыктаныммыт ийилэн кэммитин атаах кылаабытыгар сүрүн мистэтин кылаага, Учууталыт Егор Константинович Абрамов салаататынан секцияларга дьарыктымыппыт, атырдыах ийин 6—7 күннэригэр спартакиада ытыппыһыт.

Сезон устата 7 төгүлдөн истэһэ хаһыатын, бюллетениннэри таһаардыбыт. Общественная сүбү абыллыгы советской кылааһыта кыттан 8 тонна оту бөлөмнөтөн сохска туттардыбыт.

«Аалай баарыстар» лаабырга сыныаныыбыт бийик ой-саана, эт-хаан өттүнүн сайдыыбытыгар улаханнык көмөлөсө, оркуолаабы сылларбыт умнуллубат үтүө сайын нарыттан бийрдестеринэн буолла.

Степа ДЯЧКОВСКАЯ.

Чурапчы орто оркуола

Көрөхсөбүлээх уруок

Бийиги кылаасытыгар саха тылыгар этти туттаах чилиннэри хатылытыр «Пала-кестара айа ийин!» дьон лексическай темала аһаас уруок ытыллына. Ойно электротабло көмөтүнүн араас соруудахтары толордубут, айа туһунан диктант суруйдуубут, хартыһына тын көрө кэпсээн айдыбыт.

Уруокка өбөлөр баала активнайдык кыттылар, кылаас 32 төрөкөччигэ бары кылаа ийлибүт. Алаа Дьячковская, Лена Архипова, Гали Старостина, Иосиф Тарабукин «туһун» сылааларга эпистеттэтилар.

Мотя МАРКОВА,
IV кылаас
үөрэнээччигэ.

Дирин.

Ветераннардыын суруйсабыт

Оркуолабытыгар 1979 сыллаахтан 7 секциялаах «Ровесник» Интернациональная дождордоһуу кулууба үлэтир. Мин хардагыта сурутууна сипииннэри секциялар сылдыабын.

Аатырбыт «Нормандия—Неман» анал, толк ветераннарын кытта сурутууна сипииннэбит. Кичилер бийаха бейбелерин полкаларын албан ааттаах историятын көрүп бөсө алыбому ытыппытара. «Нормандия—Неман» ветераннарын советын председатели С. Д. Агавельев, кичи секретара А. А. Капралов суруктарын тутуппүт.

Вера ДОРОГУНОВА.

Хатылы.

Саахыматы сөбүлээтим

Мин бийылыгтан саахымат куруһуоттар дьарыктанан эрбим. Салаааччыбыт — математика учуутала Валентина Ильинична Чепалова.

Сотурутаадыта аан бастаан «Урун ладь» бийригигер оройуонга күрөхтөстим. Саахымат спорда олус көрөхсөбүлээх эбит.

Тоша СТЕПАНОВ.

IV кылаас
үөрэнээччигэ.

Чурапчы адыс кылаастаах оркуола.

Бу кинигэни аабын!

Мин ийилэн кэммер уус-уран литературага аагарбын сөбүлүүбүн. «Тыһыһыча уонна бийр түүн» дьон ийиннэ дойдубаах норуоттарын остуоруйаларын аахтым. Бүдүгэс өйдөөх Шехеразада дьон аахтыах остуоруйаларын олус сөбүлээтим. Эйиги амыа бу кинигэни аадыт.

Марияна
ЕФИМОВА,
V кылаас
үөрэнээччигэ.

Амма.

«Артекка» олус үчүгэй

нөригөр дружинабыт сипиинилээхтик кыттына.

Бийрдэ сарсыарда эрде туруорбуттара. Сууһун тараанам, аһаан-сиз баран сүлү улахан Аю-Даг хаһаа походка бара сырыттыбыт. Кичи үр-

дүгэ 500 метртэн ордуу үһү. Теннербүтүгэр сылайыппыт өрөри. Аю-Дагга сылдыбыт умнуллубат үтүө өйдөбүл хаалларда.

Артексарбытыгар кичи пионерская кутаа отурубүт, элбөх

интернационал кэпсэтибит, таптыыр ырыаларбытын ылаахтыбыт. «Артекка» үөрэммит, сыныаһымыт күнүгарин пионерская сылларын умнуллубат нөсө түгөһүнэн буюлдохтаа.

Коля МАКАРОВ,
V кылаас
үөрэнээччигэ.

Сылган.

Бийыл мин Бүтүн Сохстаады «Артек» пионерская лаабырга сыныаһымын. Саха сириттэн сылдыр өбөлөрү барыбытын «Горнай» лаабырга аһаабыттар. Ойон тапталлаах суруйааччыбыт Арнадий Петрович Гайдар аатынан дружина пионердара

буюлуппүт. «Артек» олозо олус интернационал. Герой куорат Севастопольга, Ялтага, Крым сохуруу бийрөгүн экскурсиялар сырыттыбыт. Футболга, чепи атлетикага, спорт оитон да атын көрүө-

БУКА БАРЫ ЫЛСЫАХТААХПЫТ

«Манабылыгы» совхоз хас бирини илчиг сөө-
үлүнүн адыгыт салга 143 күнү 32,2 кг төлөтүшүт
үлү күнү аядаас үлү-
дүр адыгыт салга 143 күнү 32,2 кг төлөтүшүт
үлү күнү аядаас үлү-
дүр адыгыт салга 143 күнү 32,2 кг төлөтүшүт

Профсоюзнай олох

Улс төрүнүн тупса-
рады, көрүлүтүн үлү-
дүр адыгыт салга 143 күнү 32,2 кг төлөтүшүт
үлү күнү аядаас үлү-
дүр адыгыт салга 143 күнү 32,2 кг төлөтүшүт

КИНИ АГИТШАБКА

ЧАКЫР. Манна кини
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах

ПАЕМЕННОЙ ФЕРМАБА УҮТ ТОБО УӨТЭДЭБЭТИЙ?

Эридик Эристин ааты-
нан совхоз Холбоого
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах

СИТИНЬДЛИБИТИНЭН УОСНУЙБАТ ТУНУГАР

Республика икки тө-
түдүк чечинон ыан-
ныктыкта, «Ленин» совхоз
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах

Бүгүн—Ракетнай сэрмилер уонна Артылаары күнү ЭЭЛЭЭХ ҮЛЭ МАНАБЫЛЫГАР

Сыл ахсар биниги
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах

Ити сүрүн биринин
агитшаб уочартаах
агитшаб уочартаах

ЫТТЫЫ ИНСЭЛЭРЭ

эрэ үрдүнэн аты-
кинилэри киһи
этэһинэн халыһылар.
И ити государстволар
гтарыгар бэйэтин бөк-
ттарга, хордолдунга
ина кобальтка наады.
апытын агарыттан ор-
утун сабынар, киһилэр-
көлөһүннээһин түмү-
гэр снл ахсын 90-нуу
миллиард көрүгэ долла-
ры сүтэрэллэр. Оттон ки-
һилэр уопсай биэрэр нэс-
тэрэ баһархай суумаза—
620-тэн тахса миллиард
долларга тийдэ.
ТНК-лар элбэх барыһы

Аан дойду тематыгар бэснэдэ

тан ылар стратегической
матырыйаалларын итиэн-
нэ минералларын атын
уон биэр көрүгүнэрэ аме-
риканскай импорт ана-
рыгар тэһнээһаллар.

Сырсы сыанатын нам-
татан туран, транснацио-
нальной корпорациялар
ому кытта тэһнээ бэйэлэ-
рин промьшленной боро-
дууксуйаларын сыанатын
үрдэтэллэр. Ити сүтүтүгүр
баһархай барыһы сомсол-
лор. ТНК-лар бэйэлэрин
кыахтарынан сайдар суол-
га үктэммит дойдуларын
«абырхасыттар» буолал-
ларын туһунан ардаагы
пропаганда бигэргэтиитин
«ахчылар туора сотоллор.
Дын иһигэр ити дойду-
лар неоколониалистскай

итини тэһэ сайдан иһэр
государстволарга капита-
лы угууттан, ити дойду-
лар ылыт изотеригэр
эбии бырыһыаннары тө-
лөөһүннэриттэн, валют-
най үспүкүлээннээһинтэн,
соровор кирдээх кистэлэн
күпсэтиилэртэн ыллаллар.
ТНК-лар куруубай ад-
быһааһынтан «цивили-
зованной» дойдулар бөх-
хө бырахпыт доруобуйа-
ба буортулаах токсичес-
кай эмтэрин, химикалий-
дарын уонна онук атын
табаардарын атыылыыр-
тан даһаны туттуммат-
тар. Ол курдук, амери-
канскай «Маккесон» уон-
на «Уинтроп» дин фар-
мацевтической фирмалар
Латинской Америка дой-

дуларыгар хас да сыд-
устата АХШ-гар атыыла-
наллара бобуллубут буор-
тулаах эмтэри атыылыы
сылдыбыгыттар.

Транснациональной кор-
порациялар сайдан иһэр
дойдуларга империализм
политикатын тиздээччи-
лэринэн буолаллар. Эр-
тиэн-экономической өттү-
нэн халааһыннан му-
курдахмакка, киһилэр
тутулуга суох дойдулар
ис дьыалаларыгар сирэ-
йэ-харага суох ороһол-
лор, прогрессивнай ре-
жимнэри түөрүгүтэргэ
соруналлар, сайдан иһэр
дойдулары империализм
байыаннай бөлөмнэниллэ-
рин эйгэтигэр тарда са-
тыыллар, расизмы уонна
апартеиды харыстаан
хаалларарга көмөлөһө-
лөр, аан дойдутаагы ты-
нааһыны күүһүрдэллэр.

ТНК-лар Согуруу Афри-
катаагы апартеид дьи-
кэй режимин төртүтүн
үөскэтэллэр. Билигин ки-
һилэр САР сокуоннаа
суох оккупациялаан оло-
роор Намибиятын кы-
гыһыллар. Расистары кы-
тары ыкса куомуннаһан

ТНК-лар Африка ити
дойдугун айылватын баа-
һын хоро таһаллар.

Транснациональной кор-
порация халабырдаах үлэ-
лэрин байыаннай-полити-
ческой өттүнэн «улахан
бизнес» дүүкүүрдээх кө-
мүскээччитин бөрүкүтэ
суох аатын сүкпүт Рей-
ган администрацията хах-
халыыр. Вашингтон АХШ
наадыһар стратегической
сырьелара баар бүтүн
сройуоннарын Холбоһук-
таах Штаттар «тыын ин-
теристэрин эйгэтинэн»
биллэрбитэ.

ТНК-лар инсэлэрэ кө-
рөн турдахха улаатар.
Билигин адыржа, сүрүн-
нэн американскай, кор-
порациялар муоралар тү-
гэхтэринээри, космос ку-
йаарынаады ресурсаларга
аһаастык дуралһыйаллар.
Байыаннай бизнесинэн
күүскэ дьарыктаналлар.
Байыаннай - промьшлен-
най комплексы интерна-
циональной онгорорго со-
руналлар.

Баскөс империалисти-
ческой державалар, бас-
татан туран АХШ, ТНК-
лар хонтуруола суох ха-
лабырдаах үлэлэрин хаар-
чактыахтаах аан дойду-
таагы правовой докумуон
ылыллытын элбэх снл

устатыгар сабатаастааты-
лар. ХНТ транснацио-
нальной корпорацияларга
комиссията сайдан иһэр
дойдулар көвүлээһиннэ-
ринэн итиннэ социалис-
тической дойдулар актив-
най көмөлөрүнэн ТНК-
лар «майгыларын кодекс-
са» дин ааттанааччы бы-
райагыт ырытан онго-
сорулар араас мэхэйдэ-
һиллэри көрсөр.

Сайдан иһэр дойдулар
аан дойдутаагы экономи-
ческой сыһыаннаһыла-
ры кырдыктаах демок-
ратической төрүккэ оло-
куран уларыта тутар ту-
һунан снэрдээх моду-
йууларын ССРС уонна
атын социалистической
дойдулар кытаанахтык
ойууллар. ТНК-лар хон-
туруола суох үлэлэрин
үүннээһин - тэһиннээһин
— биһиги көммит моду-
йуута. Эйэ Бүтүн аан
дойдутаагы Советын кө-
күлээһининэн үгэс бы-
һымынан сэтнннн 18-
23 күннэригэр ыытыллар
ТНК-лары утары охсуһуу
аан дойдутаагы нэдиэлэ-
тэ ити смалы ситиһэргэ
көмөлөһүөбэ.

Р. СЕРЕБРЕННИКОВ.
(ОСТА).

П. А. Ойуунускай төрөөбүтэ 90 сыла туолуутугар

УМНУЛЛУБАТ КЭРЭ КИҢИ

Ахтыылар

Ити кэмгэ киһи аспи-
рантурага үөрэнэр этэ.
Оччолорго Саха сирин

лын алфавита латинскай-
тан нууччалыга көһө-
ро табыгастаабын туһу-
нэн билиһиннэрбитэ, «Са-
ха оҕото икки тылга биэр
букванан туһаныахтаах.

Бары дойдулар пролетарийда

САНА ОЛ

СССР ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ

1983 снл. Сэтнннн
ОПТУОУРНУНУУ

Х а н ы а т
1983 снл алтынны
15 күнүттэн тахсар

№ 139 (5963)

он биирис пятилетка — ударн
СҮРҮН СЫЛЫ — УДАРН
ҮРДҮК ОҢОРУМТУОЛА

Транснациональный кор-

D. JASPER

Минус 54907. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 полн.